1834. No. 44.

LEEUWARDER COURANT.

DINGSDAG den 3 JUNIJ.

ITALIE.

ROME, *den* 11 *Mei*. Het Engelsche dagblad *the Globe* heeft kortelings zijne lezers verteld, dat het huwelijk tusschen een der leden van de koninklijke familie van Napels en eene dochter van Koning *Lodewijk Philips* besloten, het Vatikaan in verslagenheid gebragt heeft, als vreezende thans ook van wege zijne naburige Staten door het liberalismus bedreigd te zullen worden. Doch deze vrees is zeer gering, alzoo de gevoelens van den Koning van Napels bekend zijn, en wij zijn dus overtuigd, dat het huwelijk van den Onder-Koning van Sicilië met eene dochter van *Lodewijk Philips* geene gewigtige gevolgen voor Europa zal na zich slepen.

Uit Nauplia (Griekenland) schrijft men van den 13 Februarij, dat aan den minister van eeredienst is aangeboden een geschreven Evangelie (een *manuscrit*) van het jaar 480 na *Jesus Christus*. Dit zeldzaam boekwerk, hetwelk 1354 jaren oud is, zal waarschijnlijk in het nationaal muzeum van Griekenland geplaatst worden.

PRUISSEN.

BERLIJN, *den* 24 *Mei*. Uit Keulen schrijft men van den 14 dezer, dat de scheepvaart in die haven zeer levendig is. Van den 15 Maart tot 15 April waren er aangekomen 408 geladene vaartuigen en afgevaren 170. Uit Holland alleen zijn in die maand 54,125 centenaren koopgoederen aangebragt en 50,698 centenaren voorbij gevaren. Mentz heeft in die maand uit Holland ontvangen 21,156 centenaren en Manheim 23,506 centenaren. In Coloniale en andere overzeesche waren is de handel bij voortduring zeer levendig.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, *den* 25 *Mei*. Naar men meldt, is de baron *v. Canitz* door de Pruissische regering niet alleen gelast om, gemeenschappelijk met eenen Nederlandschen en Oostenrijkschen gevolmagtigde, te Biberich met den Hertog van Nassau te onderhandelen over de Luxemburgsche aangelegenheid, maar is hem ook opgedragen, om met genoemden Hertog te handelen over de toetreding van Nassau tot het Pruissisch-Duitsche tolstelsel, alsmede over eene ruiling van grondgebied tusschen Pruissen, Nassau en Hessen-Homburg. De regering van Hessen-Homburg zoude namelijk geneigd zijn, om het ambt Meisenheim, hetwelk op den linker Rijn-oever ligt en 16000 inwoners telt, aan Pruissen af te staan tegen een onmiddellijk aan Hessen-Homburg aangrenzend gebied van gelijke uitgestrektheid en bevolking; tot het afstaan van zoodanig grondgebied moet de Pruissische regering zich tot die van Nassau gewend hebben, en daarentegen aan Nassau tot schadeloosstelling aanbieden de stad Wetzlar met haar gebied, welke van de overige Pruissische landstreken op den regter Rijn-oever geheel afgescheiden ligt en eene door vreemde Staten ingeslotene enclave vormt. Naar men zegt, staan de onderhandelingen over deze ruiling van grondgebied gunstig, doch hebben zich zoo wel omtrent de aansluiting van Nassau aan de tol-vereeniging, als omtrent de Luxemburgsche zaak, hinderpalen opgedaan.

De Stenden van Nassau, welker zitting onlangs gesloten is, hebben een voorstel aan de regering gedaan betrekkelijk de toetreding tot de Pruissisch-Duitsche tol-vereeniging, doch de inhoud van hetzelve is voor als nog niet openlijk bekend. Voorloopig zegt men, dat dit voorstel geene stellige goed- of afkeuring van die toetreding behelst, maar de beslissing der zaak aan de wijsheid van den Hertog overlaat.

Ten gevolge van de menigvuldige brandstichtingen, die sedert eenigen tijd in Beijeren (even als in vele andere Duitsche staten) worden waargenomen, en welke men toeschrijft aan de uitbreiding van de brandwaarborg- of verzekerings-maatschappijen, hebben de Beijersche regering en stenden meer volledige en scherpere strafwetten tegen dit misdrijf gemaakt. — Ook is bij de genoemde stenden een voorstel gedaan, strekkende om de regering opmerkzaam te maken op de steeds toenemende vermeerdering der onwettige kinderen, en de daartegen door bijzondere wetsbepalingen en verordeningen te nemen maatregelen.

In eenen brief uit Berlijn, van den 10den, leest men, dat den vorigen dag ook aldaar de tijding was ontvangen, dat het den Pruissischen gevolmagtigde *von Canitz*, evenmin als den Nederlandschen gezant, graaf *van Reede* en den Oostenrijkschen minister *von Neumann* tot dusverre gelukt was, den Hertog *van Nassau* te bewegen tot de aftreding van het Waalsche gedeelte van het groothertogdom Luxemburg. Z. D. meende aan zich zelven verschuldigd te zijn, niet af te wijken van de grondbeginselen, welke hij bij zijn kortstondig jongst verblijf in 's Gravenhage had vooruit gezet. Met reden vreesde men, dat de door den Hertog gemaakte zwarigheden de vereffening der Nederlandsche aangelegenheden zouden vertragen.

Uit Weenen schrijft men van den 18 dezer, dat de onlangs geslotene leening, ofschoon dezelve nog niet ter beurze is gebragt, aldaar veel opgang maakt, zoo zelfs dat men 12 à 13 ten honderd premie voor het regt van deelneming geeft. — Het verblijf der Hertogin *van Berrij* was buiten verwachting kort geweest. Het verlangen om hare betrekkingen vooral hare kinderen, te Brandeis te ontmoeten, heeft haar zelfs verhinderd een familiefeest bij te wonen, dat ter harer eere aan het keizerlijk hof werd aangelegd. Men wacht haar echter in de maand Julij terug, zullende zij alsdan eenen geruimen tijd te Baden doorbrengen.

Te Korfu heeft men, den 1 dezer, berigten uit Konstantinopel ontvangen. In die hoofdstad wilde men onderrigt zijn, dat er bij het leger van *Ibrahim*-pacha groote veranderingen, vooral bij de hooge officieren, moesten voorgevallen zijn, dat er zelfs eene geheele verplaatsing van het leger bevolen was. Men schreef deze maatregelen toe aan geheime verbindtenissen, welke de chefs met *Osman*-pacha hadden, om het Egyptische leger van *Mehemed*-ali afvallig te doen worden. Wat hier ook van zij, zeker is het, dat deze laatste niet zonder ongerustheid wegens de trouw zijner troepen is, dat hij geheime agenten in het leger heeft, om zich van den geest der officieren en soldaten te verzekeren, en dat hij het noodzakelijk geacht heeft, de meeste regements-kommandanten te doen vervangen en de troepen zoo veel mogelijk bezig te houden. Te dien einde zijn er marschen bevolen, welke tot tijdverdrijf dienen kunnen en de soldaten tevens verstrooijen. Intusschen meende men, dat dit middel wel eens niet zou kunnen gelukken, en men zich gedwongen zou zien, het leger meer ernstig bezig te houden. In dat geval zou de Sultan op nieuw in eenen strijd gewikkeld en gedwongen worden, zich tegen zijne oproerige vasallen te verdedigen. Men schijnt daarop echter te Konstantinopel gevat te zijn, en terwijl men zich in stilte moeite geeft, het Arabische leger onder de vanen van hunnen eigenlijken beheerscher terug te brengen, worden de Ottomannische strijdkrachten te water en te land zoo veel mogelijk versterkt. Komt het weder tot eenen vredebreuk tusschen den Sultan en *Mehemed*-ali, zoo is voor den een of den anderen een ernstig ongeluk onvermijdelijk, en ieder speelt om zijn bestaan. De Sultan, evenzeer als *Mehemed*-ali, maken zich hieromtrent geene hersenschimmige denkbeelden; beiden zoeken daarom bij den vreemden vrienden te verwerven of te behouden. Het leger van *Mehemed*-ali, hetwelk vroeger de meerderheid boven het Ottomannische had, is nu, door het mistrouwen, hetwelk onder deszelfs bevelhebbers heerscht, veel zwakker en kan den Sultan doen zegevieren; het komt er dus voor den Onderkoning maar alleen op aan, of zijne troepen in het veld meerdere bewijzen van hunne trouw dan in den vrede zullen geven. In allen gevalle staat alsdan voor het Oosten een geheele ommekeer te wachten, die, naar de ondervinding tijdens de laatste vijandelijkheden tusschen *Mehemed* ali en den Grooten Heer, van het grootste belang ook voor Europa zijn moet; want geene der Mogendheden, welke voor den eenen of voor den anderen partij kiest, kan bloot toeschouwer blijven, en hare deelneming tot raadgevingen bepalen. Dat het alsdan tot eene feitelijke deelneming van Europa komen moet, zal een ieder begrijpen, die slechts een weinig met de Europesche en Oostersche aangelegenheden bekend is, en de verbindtenissen weet, welke in den laatsten tijd tusschen de verschillende hoven aangegaan zijn.

De Frankforter Kerk-Feestviering, want zoo kan men hier de Pinksteren wel noemen, is nu vóór gisteren besloten geworden, en niettegenstaande het fraaije weder eenen meer dan gewonen menschen toevloed had veroorzaakt, heeft niet de minste rustverstoring plaats gehad. Indien men ooggetuigen gelooven wil, kan men de menschenmenigte, die jl. Dingsdag in het zoogenaamde Boschje — een uurtje van Frankfort — verzameld was, wel op 15000 begrooten, en die Bornheim bezocht hebben, zullen wel niet minder in getal zijn. Overal heerschte vrolijkheid, en de vele vreemdelingen, die zich hier bevonden, konden hier het best de overtuiging bekomen, hoe weinig Frankfort tot beroeringen is geneigd, en hoe weinig geloof de openbare Dagbladen verdienen, die hunne lezers willen diets maken, dat men hier schroom voedt, om openlijke vermakelijkheden bij te wonen.

Ook hier wil men thans weten, dat de minister-conferenciën derzelver einde nabij zijn, dat men over alle punten het is eens geworden, en dat de afkondiging der beraadslagingen van wege de Bondsvergadering eerstdaags volgen zal. Voor 't overige wil men verneemt, zal de graaf *von Münch Bellinghausen* binnen ongeveer zes weken hier aankomen. Nopens de Handels-aangelegenheden zoude te Weenen geen besluit genomen zijn, doch overigens het uitzigt op eene algemeene vereeniging der Duitsche Staten steeds meer en meer naderen.

Met opzigt tot de voornemens van den Hertog van Nassau, betreffende zijne toetreding tot het tol-verbond, hoort men nog altijd hier de tegenstrijdigste geruchten, doch wij stellen voor vast, dat die toetreding zal plaats grijpen.

Men verneemt ook, dat bij ons een onderzoek der kamer van koophandel is verordend, rakende Frankfort's betrekkingen met de Bonds-Staten, en, na derzelver verklaring, zouden van Frankfort's zijde de nadere ophelderingen worden gegeven.

De onzekerheid, wanneer de toetreding van Frankfort tot de tol-vereeniging zal tot stand komen, brengt natuurlijkerwijze eenige schorsing in den goederen-handel te weeg, vermits men schroomt te groote opleggingen van waren te bewerkstelligen; intusschen komen echter Rijn-opwaarts voortdurend aanzienlijke bezendingen alhier aan, en er zijn in dit voorjaar ook zeer aanzienlijke verzendingen, vooral van Weenen, naar Engeland geschied.

In de vergadering van de tweede kamer der staten van het groothertogdom Hessen heeft de afgevaardigde *Weyland* den 22 dezer eene uitvoerige voordragt gedaan, ter verdediging van het gedrag der vijftien afgevaardigden, die zich onlangs in de zaak van hun medelid *Hoffmann* buiten stemming hebben gehouden. Hieruit is eene lange woordenwisseling tusschen onderscheidene leden ontstaan. Intusschen verneemt men, dat de groothertog, op eene nadere verklaring van de zijde der kamer, den 24 dezer de deputatie met het adres ter audientie zou toelaten.

De Badensche Regering heeft de kanselarijen der zwitsersche kantons verwittigd, dat reizigers, voorzien van behoorlijke en door den Badenschen gezant te Bern geviseerde passen, ongehinderd het groothertogdom kunnen binnenkomen, en dat de vroegere meer strenge maatregelen omtrent de paspoorten opgeheven zijn.

Uit Zurich berigt men, dat de uitgewekenen, welke aan den togt tegen Savoyen hebben deel genomen, gewillig afreizen, na door den Franschen gezant van paspoorten voorzien te zijn, die bevolen heeft, dat hun vertrek niet gelijktijdig, maar van twee tot twee dagen, in een bepaald getal tevens, moet geschieden.

Men schrijft uit Chambery den 12 dezer, dat een leger-korps van 4 à 5000 man Sardinische troepen zich in de vlakten van Semine, tusschen Rumilly, Aix les Bains en Annecy zou verzamelen en door den Koning in oogenschouw genomen worden. Velen meenden, dat deze militaire demonstratie ten doel had, meer gewigt bij te zetten aan de nota's, door het hof van Turin aan de Zwitsersche kantons toegezonden.

Omtrent 300 Rijn-Beijersche landverhuizers naar Amerika waren, volgens brieven uit Germersheim, onlangs te Fohrbach doorgetrokken. Zij hadden ongeveer 70,000 florijnen in baar geld bij zich.

VAN DEN RIJN, *den* 29 *Mei*. Bijzondere brieven uit Berlijn, van den 25 dezer, behelzen het volgende:

„ Ofschoon de minister *Ancillon* reeds sedert eene week zich weder alhier bevindt, hoort men niet het minste met zekerheid omtrent hetgeen te Weenen besloten is. Met eenige waarschijnlijkheid wordt slechts verhaald, dat al de aangelegenheden, die met de buitenlandsche staatkunde in verband staan, afgehandeld zijn, en dat voor alles wat Duitschland betreft de grondslagen derwijze zijn vastgesteld, dat aan de nog te Weenen achtergeblevene diplomaten de uitvoering daarvan is overgelaten.

„ Behalve de onlangs verkondigde veranderingen in ons ministerie, zegt men, dat nog over andere gedacht wordt.

„ De voorjaars-oefeningen, die thans alhier slechts door de troepen der bezettingen van Berlijn en Potsdam gehouden worden, zijn van minder belang dan die van vroegere jaren. Omtrent de reden van deze buitengewone onaanzienlijkheid dier oefeningen (waardoor intusschen veel kosten bespaard worden) hoort men vele gissingen. Reeds voor eenigen tijd was verhaald, dat men hier een bezoek van den hertog *van Orleans* zou te wachten hebben, wanneer er een *groot* militair schouwspel zoude plaats hebben.

„ In het begin der volgende maand zullen verscheidene leden van het koninklijke gezin zich op reis begeven. Sommigen verhalen, dat de Koning niet alleen, volgens gewoonte, naar Töplitz, maar, benevens den Kroonprins, ook naar Koningsbergen zal reizen, en het gerucht wil dan verder, dat Z. M. aldaar den Keizer en de Keizerin van Rusland zal ontmoeten. Met eenige zekerheid is echter nog niets hieromtrent bekend."

MUNCHEN, *den* 23 *Mei*. Een brief uit Triest deelt de volgende berigten mede: „ Wij hebben de tijding uit Griekenland ontvangen, dat het proces tegen *Kolokotroni* en *Koliopulos*, welke de opperhoofden van de zamenzwering zijn geweest, is afgeloopen, en dat beiden ter dood zijn veroordeeld. *Kolokotroni* had gelegenheid gevonden, om te ontvlugten, waarbij hij 2 wachters had om het leven gebragt. Men zou hem echter achterhaald hebben. Het Grieksche volk verlangde, dat de schuldigen volgens de wetten zullen gestraft worden."

ENGELAND.

LONDEN, *den* 28 *Mei*. Gisteren avond heeft lord *Londonderry* in het huis der lords voorloopig kennis gegeven, van aanstaanden Maandag zekere vragen aan onzen eersten minister te zullen rigten, of anders eene motie tot de ter tafelbrenging van zekere papieren te zullen doen, aangaande de omstandigheden in welke Engeland geplaatst is, betrekkelijk deszelfs gezantschap te Petersburg. En is daarop door graaf *Grey* verklaard, dat hij op gezegd tijdstip de verlangde ophelderingen zou kunnen geven, te gelijk met weinige woorden zijn groot leedwezen betuigende over de terugroeping van Prins *Lieven*, den Russischen afgezant aan ons hof, wiens gehouden gedrag hij veel lofs toezwaaide.

In het huis der gemeenten is gisteren avond de heer *Ward*, overeenkomstig deszelfs vroegere kennisgeving, met zijne motie, betrekkelijk de Iersche kerk, te voorschijn getreden, en heeft bij het slot van deszelfs zeer lange en algemeen toegejuichte redevoering de navolgende resolutie voorgesteld: „ dat de Protestant-episcopaalsche vestiging in Ierland de kerkelijke behoeften van de Protestantsche bevolking verre te boven gaat, en dat, daar het het regt van den staat is, om de uitdeeling van de kerkelijken dommen of bezittingen zoodanig te regelen, als het parlement zulks zal bepalen, dit huis alzoo van gevoelen is, dat de wereldlijke bezittingen van de Iersche kerk, als nu door de wet vastgesteld, behooren verminderd te worden." De debatten over gezegde motie, welke onmiddellijk in den heer *Grote* eenen ondersteuner vond, zijn echter, op voordragt van lord *Althorp*, tot aanstaanden Maandag verschoven geworden, en wel om reden van zekere omstandigheden, welke dien minister onder het voordragen van des heeren *Wards* motie eerst ter ooren gekomen waren, en die hij ook beloofd heeft, alsdan aan de gezamenlijke leden van dit huis te zullen mededeelen. Hierna heeft verder dit huis, op de motie van dienzelfden lord, ook al deszelfs werkzaamheden tot Maandag uitgesteld.

Als opheldering van de zonderlinge en echter voorzigtige handelwijze van lord *Althorp* in het huis der gemeenten op gisteren avond, zegt de *Times* van heden nader, dat de sedert eenigen tijd bestaan hebbende oneenigheden in Zr. Ms. kabinet, ten opzigte van de onderscheiden daar te stellen punten van hervorming, vooral evenwel die in de gevestigde kerk, eindelijk tot eene uitbarsting gekomen zijn, van welke het gevolg geweest is, dat de ministers *Stanley* en *Graham*, beiden zeer tegen alle hervorming in de Protestantsche kerk in Ierland, op gisteren hun ontslag uit hunne betrekkingen als ministers der kolonien en eerste lord der admiraliteit aan Z. M. aangeboden hebben, die hetzelve ook ten laatste aangenomen heeft. Deze mededeeling was, luidens het genoemde blad, lord *Althorp* gisteren avond voornemens aan de leden van het huis der gemeenten te doen, en hun te gelijker tijd te kennen te geven, dat dus insgelijks in Zr. Ms. kabinet de zaak van de kerkhervorming gezegevierd had; doch, na de aankomst van dien minister in dat huis, en onder het voordragen van de rede van den heer *Grote*, ter ondersteuning der motie van den heer *Ward*, moet hem (lord *Althorp*) geheel onverwachts ter ooren gekomen zijn, dat nog twee andere kabinets-ministers hun ontslag aan Z. M. aangeboden hadden, die hetzelve echter moet geweigerd hebben aan te nemen. In zulke omstandigheden geplaatst, zegt de *Times* ten slotte, kon de minister *Althorp* niet wel voorzigtiger en tevens wijzer handelen, dan niet slechts de debatten over de voorgedragene resolutie, maar tevens de overige werkzaamheden van het gezegde huis tot aanstaanden Maandag te verschuiven. Men schijnt zich voorts te vleijen, dat in dien tusschentijd de verschillen met de beide laatste en niet genoemd wordende ministers zullen geschikt zijn, en zij dien ten gevolge hunne ministeriele betrekkingen zullen kunnen behouden.

Eenige jaren geleden heeft men in Engeland, in de rivier Rother, een gezonken vaartuig ontdekt, en dienvolgens maatregelen in het werk gesteld om hetzelve naar boven te brengen. Herin is men thans geslaagd, en heeft men het naar Londen geboegseerd, om daar, door nieuwsgierigen te laten bezigtigen. Deszelfs bouworde en de daarin gevonden scheepsbenoodigdheden doen onderstellen, dat het eene Hollandsche of Deensche brik is, die gedurende den geweldigen storm van het jaar 1286, ten gevolge van welken genoemde rivier uit haar oorspronkelijk bed in haar tegenwoordige is verplaatst, op de kust heeft schipbreuk geleden, en door de woede der baren de rivier is ingestormd en aldaar is gezonken.

FRANKRIJK.

PARIJS, *den 26 Mei.* Het *Journal général de l'Instruction publique et des Cours*, behelst, met betrekking tot het zoogenaamde post-traktaat met Engeland, een artikel hetwelk door het ministeriële *Journal des Debats* wordt overgenomen, en dat aldus luidt:

„ Men berigt als stellig het sluiten der zoo lang gewenschte schikking tusschen de besturen in Frankrijk en in Engeland, tot vrijen omloop der dagbladen in beide landen, zonder extra-kosten. Men herinnert zich dat de heer hertog *van Richmond*, belast met het algemeene postbestuur van het vereenigd Koningrijk, te Parijs aangekomen was, om eindelijk eene onderhandeling ten slot te brengen, welke hij bevorens in Frankrijk gevoerd had en welke de heer *Comte*, directeur der Fransche posterijen op zijne beurt in Engeland was gaan voortzetten. Zoo veel ijver en zorg is, gelijk te verwachten was, met een gewenschten en volledigen uitslag bekroond geworden, en morgen verlaat de heer hertog *van Richmond* Parijs, na zijne zending vervuld te hebben. Met genoegen vernemen wij de voleindiging eener onderhandeling, welke tusschen beide landen de vrije wisseling van denkbeelden gemakkelijker maken moet, en er eene andere niet min gewigtige moet voorbereiden, waarvan onze wenschen zoo gaarne het oogenblik bespoedigen zouden.

Tusschen Napels en Rome begint het tot eene botsing te dreigen. Brieven uit Rome van den 10 en 12 April melden dat men zich te Napels bezig houdt met een ontwerp tot verkoop van een gedeelte der eigendommen van de reguliere geestelijkheid, zoo als zulks reeds onder de vorige regering door den minister *Medicis* is voorgesteld geweest. Voorts was men te Napels ook nog bedacht op het brengen van verbeteringen in het finantiële stelsel, eene zaak in vele opzigten hoogst noodzakelijk en die het aangaan van nieuwe leeningen zou kunnen doen vervallen. Een der leden van het Napelsche kabinet hield zich wijders uitsluitend bezig, met het daarstellen van middelen tot het doen herleven van den zeehandel, en er werd sterk gesproken van het maken van verbeteringen in de douanen wetten, die zulks bijzonder verlangen en sommige zoodanig ongerijmde bepalingen bevatten, dat onder anderen aan de Adriatische kust, het douanebureau van de eerste klasse gevestigd is te Molfetta, waar geene haven is, terwijl Barletta, hetwelk eene goede haven bezit, bij ontstentenis van een douanebureau van de eerste klasse, geene vreemde koopwaren vermag te ontvangen.

In het *Journal de Geneve* van den 22 Mei leest men het volgende: Het gerucht is verspreid geworden, dat de Koning van Sardinie aan het vorort en aan de regering van Geneve voldoende ophelderingen zou hebben doen geven betrekkelijk de jongste nota van deszelfs ambassadeur, welke met reden in Zwitserland algemeene verontwaardiging gewekt had. Wij kunnen verzekeren dat geenerhande zoodanige opheldering gegeven is. Wel is waar zegt men, dat de beambten langs de grenzen eenigermate van de strengheid zijn terug gekomen, met welke in de eerste oogenblikken de bevelen betrekkelijk de paspoorten uitgevoerd werden. Eene dergelijke verzachting heeft, naar ons de Zwitsersche dagbladen verzekeren, even zeer in de Badensche staten plaats gehad, doch niets is op diplomatieke wijs ingetrokken geworden. Het is zelfs zeker dat te Parijs met ijver onderhandeld wordt, om van het kabinet der Tuilerien eene soort van toetreding te verkrijgen tot de dwangmiddelen, waarmede men het Eedgenootschap tegen het eind van Mei bedreigt. De schikkingen in geval van tusschenkomst zijn reeds gemaakt, het Duitsch-Verbond en Oostenrijk zouden het Duitsche deel van Zwitserland als ook Tessin bezetten. Frankrijk zou post vatten in Fransch Zwitserland, en zoo zelfs, naar men verzekert, gemagtigd worden om dat gedeelte van Savooije te bezetten, hetwelk bij de traktaten van 1815 neutraal verklaard geworden was. Zwitserlands volgend lot zou daarna geregeld worden bij eene akte, aan welke al de groote Mogendheden deel zouden nemen, in het belang van het nieuwe Europesche evenwigt, waaraan op dit oogenblik gearbeid wordt en die tot grondbeginsel heeft de volkomene beteugeling der revolutionaire denkbeelden en de verdeeling van Europa in twee deelen, het een absolutist, het ander constitutioneel monarchaal.

Van den 28sten. Het geregtelijk onderzoek, naar de aanleiding en oorzaken der laatste onlusten, wordt dagelijks verder uitgebreid. Dezen morgen hebben drie beambten van politie, krachtens een mandaat der commissie van instructie van het hof der pairs, eene zeer naauwkeurige huiszoeking gedaan bij den bekenden redacteur van den voormaligen *National*, den heer *Armand Carrel*. Het schijnt dat men het oog had op eene zekere correspondentie tusschen deze en de redacteurs der voornaamste republikeinsche bladen in de departementen. Men heeft werkelijk eenig brieven medegenomen, doch het is nog niet bekend, of dezelve inderdaad eenig bewijs van medepligtigheid kunnen opleveren. Over het geheel worden de dagbladen met de uiterste gestrengheid behandeld. De *Tribune* en de *Précurseur de Lyon* zien sints eenige dagen wederom het licht, doch derzelver bureaux zijn nog altijd verzegeld, en de hoofdredacteuren in verzekerde bewaring. De *Gazette de France* en de *Quotidienne* zijn sints kort meer dan eens in beslag genomen.

Te Lyon schijnt de verbittering tusschen de bevolking en de bezetting nog steeds dezelfde te blijven. Des nachts hoort men door de gansche stad geweerschoten, waarmede de schildwachten genoodzaakt zijn zich tegen de aanvallen van rondloopende benden te verdedigen, en dikwerf worden zij op eene verraderlijke wijze om het leven gebragt of gekwetst. Men beklaagt zich vooral dat deze ongeregeldheden het openbaar vertrouwen op rust en orde meer en meer ondermijnen, en dus den handel en fabrijk-stand een gevoelig en onherstelbaar nadeel toebrengen.

Te Toulon is op den 20 dezer een gedeelte der bezetting met de werklieden der marine handgemeen geraakt, en heeft men, tot groote ontsteltenis der ingezetenen, een geruimen tijd van de eene zijde met sabels en bajonetten, van de andere met stokken, stoelen en allerlei huisraad, dat uit de woningen werd gehaald, gevochten. Nadat er aan beide kanten eenige gekwetsten waren gevallen, is de politie, door gewapende magt ondersteund, tusschen beide gekomen, en heeft de partijen gescheiden.

Uit Madrid heeft men heden berigt ontvangen tot den 21 dezer. Bij een decreet van den 19den werden vier dagbladen, die zich de vrijheid gegeven hadden op het koningelijk statuut, waarbij de zamenstelling werd geregeld, eenige aanmerkingen te maken, gesupprimeerd.

De laatste tijdingen uit Portugal van den 16den vermelden, dat de generaal *Rodil* zijne geheele magt te Castello Blanco had zamengetrokken, doch zich nog niet met den hertog van Terceira had vereenigd.

Men heeft veel gesproken van onlusten in Madrid, en zelfs menige bijzonderheid deswegens gemeld; het schijnt echter, dat, zoo er al eenige ongeregeldheid heeft plaats gehad, dezelve weinig te beduiden heeft gehad. — Gebrek aan geld stelt het bewind van Spanje buiten staat, om den opstand in het noorden te dempen. — Bij ons bewind vleit men zich, dat Koning *Philips* op de aanstaande Julij-feesten zal kunnen aankondigen, dat de Spaansche regering de cortes des Rijks heeft bijeengeroepen.

„ Men houdt zich altijd overtuigd, dat de spanning tusschen de Duitsche Mogendheden en Zwitserland weldra zal eindigen, zonder dat er maatregelen van bedwang tegen dat land worden genomen. De Fransche regering wendt thans ijverige pogingen aan, om de zaken in der minne te schikken.

„ Ten aanzien der verkiezingen bestaat er geene overeenkomst tusschen de carlisten en de republikeinen, doch de laatsten zullen de carlisten liever ondersteunen, dan de ministeriëlen. Op verscheidene plaatsen zullen de monarchalen de bovenhand behouden, inzonderheid in het zuiden, doch men twijfelt geenszins, of de partij van Koning *Philips* zal in het algemeen weder eene groote meerderheid erlangen. De erkende republikeinen zullen moeite hebben, om zich op nieuw te doen benoemen.

„ Omtrent de aanstaande leening van 200 millioenen is nog niets beslist.

„ De dood van *Lafayette* is steeds het onderwerp der algemeene gesprekken, inzonderheid onder de smalle gemeente. Blaauwboekjes, 's mans levensbeschrijving behelzende, worden bij duizenden verkocht, gelijk ook zijn afbeeldsel."

BELGIE.

BRUSSEL, *den 29 Mei.* In de zitting der afgevaardigden is gisteren door den heer *Pollenus* het rapport der centrale sectie uitgebragt over het ontwerp van straf wet tegen alle demonstratien van Oranjegezindheid; het door de sectie voorgedragen ontwerp verschilt van dat van het gouvernement slechts door het versterken van enkele strafbepalingen. Herzelve zal onmiddelijk na de thans in beraad zijnde provinciale wet bediscutieerd worden.

NEDERLANDEN.

BREDA, *den 30 Mei.* Men is in de gelegenheid geweest, uit de geschiedenis der Belgische omwenteling, en die harer gevolgen op de aangelegenheden der voormalige zuidelijke gewesten van het Koningrijk der Nederlanden, de ondubbelzinnigste bewijzen te putten, dat de, door de liberale oppositie geopperde *grieven* tegen het wettig gouvernement, niets anders dan leugenachtige voorwendsels der volksmenners waren. *l'Emancipation* bevat eene nieuwe bijdrage, om de al of niet gegrondheid dier grieven te kunnen beoordeelen. Men zal zich, namelijk, wel herinneren, hoezeer er in Belgie gejiverd is geworden, om te betoogen, dat de Fransche taal de eigenlijke volkstaal van de meerderheid van het Belgische volk was. Bij gelegenheid nu, dat *le Belge* voorgaf, dat het geregtelijk onderzoek naar de oorzaken en naar de voornaamste bewerkers der laatste plundertooneelen, te langzaam ging, wederlegt *l'Emancipation* dit verwijt in de volgende bewoordingen:

„ Men moet evenwel bekennen, dat de raadsheeren van het hof van appel, welke met dit onderzoek zijn belast geworden, veel meer ijver en werkdadigheid hebben aan den dag gelegd, dan men met billijkheid zoude kunnen vergen. Om zich daarvan te overtuigen, zoo moet het gezegd worden, dat 160 beschuldigden en meer dan 400 getuigen, in den tijd van 40 dagen verhoord zijn, en dat bijna *alle afgelegde verklaringen, in de Vlaamsche taal gedaan, in de Fransche taal zijn moeten overgebragt worden, enz., enz.*"

Deze bijzonderheid hebben wij aangehaald, om bij de honderde voorbeelden van dien aard, waaruit de zoogenaamde liberale oppositie is ontmaskerd geworden, nadat zij hare oogmerken bereikt had, ook nog deze te voegen. Dit zijn de beste middelen waarmede men de nog altijd vernieuwde en nog te vernieuwen pogingen der zoogenaamde liberale oppositie, om grieven te vormen, en wantrouwen en oneenigheid te stichten, kan bestrijden, door namelijk te verwijzen op daadzaken en gebeurtenissen, die de waarheid kunnen voorlichten.

'S HERTOGENBOSCH, *den 28 Mei.* Gisteren avond omstreeks 10 ure ontstond er alhier in de loodplettery van den heer *F. G. van den Bogaert* een hevige brand, welke in korten tijd zoodanig was toegenomen, dat de fabrijk, toen de brand zich openbaarde, in lichte laaije vlam stond en onuitbluschbaar voorkwam.

Z. Exc. de opperbevelhebber dezer vesting, de gouverneur der provincie en verdere autoriteiten begaven zich onmiddelijk derwaarts en alle maatregelen werden genomen om het gebouw, hetwelk tusschen eene menigte huizen en pakhuizen gelegen was, te blusschen. De bevreesdheid voor verdere gevolgen was algemeen, hoezeer men dadelijk de noodige voorzorgen genomen had om het in het voorhuis voorhanden zijnde jagtkruid te bergen.

Al dadelijk sloeg het alarm. Het garnizoen kwam onder de wapenen en waren de brandspuiten der stad en twee andere die tot de artillerie behoorden en op last van den opperbevelhebber aangevoerd waren, in werking. Heeren brandmeesters, de spuitgasten en ingezetenen wedijverden om het zeerst ten einde de vlammen meester te worden, gelijk men dan ook allen lof aan het garnizoen moet toekennen, hetwelk zich bij den brand zoo door goede orde als ijver heeft onderscheiden.

Onbegrijpelijk moet het voorkomen dat slechts een der belendende huizen aan het dak voor een gedeelte vuur gevat heeft, terwijl de vlammen zoo hevig woedden, dat de huisgezinnen, die in de nabijheid woonden, hunne goederen hier en elders bergden; het geheele gebouw en de machine is vernield geworden.

Heden nacht ongeveer 1 ure was men eerst het vuur meester, en dank zij der Voorzienigheid dat Zij de stad voor verdere gevolgen heeft bewaard.

In vele jaren heeft men alhier zulk eenen spoedigen en fellen brand niet bijgewoond. De schade is aanzienlijk en voor als nog onberekenbaar; ook is de oorzaak van den brand onbekend. Alles is in de beste orde afgeloopen.

'S GRAVENHAGE, *den 28 Mei.* Gisteren is Z. K. H. de Prins veldmaarschalk uit het hoofdkwartier in deze residentie aangekomen. Ook is gisteren alhier een kabinetsraad gehouden, welken Z. M., die zich steeds hier bevindt, mede heeft bijgewoond.

Heden is door Z. Exc. den minister van staat, belast met het departement voor de zaken der Hervormde kerk, vergezeld door den heer secretaris en adviseur, de zestiende synodale vergadering der Evangelisch-Luthersche kerk in het koningrijk der Nederlanden geopend, bestaande dezelve uit de navolgende heeren: Ds. *J. Dekker Zimmerman*, te Utrecht, president; Ds *J. C. A. Sander*, te Haarlem, vice-president; Ds. *J. W. Statius Muller*, te Amsterdam, secundus van den vice president; Ds. *J. Schultz*, te 's Gravenhage, buitengewoon lid; Ds. *J. C. Loman*, te Amsterdam, secretaris; Prof. *J. G. Pluschke*, te Amsterdam; Ds *J. G. E. P. Fortmeijer*, te Rotterdam; Ds *H. J. Matthes*, te Leijden; Ds *G. Eckhardt*, te Groningen; de heeren *J. D. Mercker*, *H. H. Klijn* en Mr. *A. J. Lublink*, te Amsterdam; de heer *C. Loch*, te Rotterdam; de heer *J. P. Mond*, te 's Gravenhage; Prof. *J. Nieuwenhuis*, te Leijden, en de heer *J. G. Onnen*, te Utrecht.

Van den 29sten. Z. K. H. de Prins *van Oranje* die Dingsdag nacht ten half een ure alhier uit het hoofdkwartier aangekomen was, is gisteren avond ten half tien derwaarts teruggekeerd.

Het half-officiële Brusselsche blad *l'Indépendant* had gezegd, dat eenige naar den Haag gevlugte Belgen, bij het vernemen van den dood van den Belgischen Kroonprins, hunne huizen geïllumineerd hadden. Het *Journal du Commerce* van Antwerpen verklaarde hierop dit berigt kort en goed voor eenen logen te houden, en voor een des te strafbaarder logen, daar men zeer wel weet, zegt het, dat zoodanig eene tijding in een land als het onze de verschrikkelijkste gevolgen hebben kan. Het *Journal de la Haye* de beide artikels in derzelver geheel mededeelende laat er het onderstaande op volgen:

„ Het *Journal du Commerce* had gelijk om het blad van den heer *Lebeau* te logenstraffen in hetgeen de zaak betreft, welke de *Indépendant*, of misschien deszelfs correspondent in Holland verzonnen heeft. De heer *Lami de Riogay*, een Franschman, beambte bij het *zwarte kabinet* der Antwerpsche brievenpost, en zoo het schijnt tot tusschenpersoon tusschen den heer *Lebeau* en deszelfs geheimen agent te Rotterdam strekkende, moet in hetgeen de berigten uit ons land betreft, slecht gediend worden sedert de uitgever van den *Etendard* in hechtenis zit."

AMSTERDAM, *den 31 Mei.* Volgens de laatste berigten uit Bogota, dd. 31 December jl., heerschte er steeds in Columbia verdeeldheid en onrust. De generaal *Santander*, welke tot nog toe het presidentschap bekleedt, is algemeen gehaat, en men verwacht dat er weldra een ander aan het bestuur zal komen.

Nieuw Grenada verkeert in eene hagchelijke gesteldheid en men onderstelt dat deszelfs rust niet van langen duur zal zijn.

De Ecuador is thans in opstand en bevat zoo vele stoffen tot ongenoegen, dat daar vooreerst aan geenen duurzamen staat van zaken te denken valt.

Venezuela is alzoo nu van de drie secten van Columbia die welke den meesten voorspoed geniet, dewijl men dáár zoo veel mogelijk getracht heeft den handel en landbouw van alle belemmeringen te ontheffen. Men heeft gedurende het afgeloopen jaar aldaar de bebouwing van den Tabak zien vrijgeven, en de tienden geheel afgeschaffen. Men moedigt gedurig den vreemdeling aan om zich in Venezuela neder te zetten, of zijne handelsbetrekkingen met hetzelve uit te breiden; te dien einde is bepaald, dat alle vaartuigen welke in ballast binnen komen, vrij van de betaling der haven regten zijn zullen, en dat wanneer er een gelijk aanbod gedaan wordt tot openen van nieuwe wegen, enz., aan de vreemde kapitalisten de voorkeur gegeven moet worden; terwijl men daarenboven tracht hun alle mogelijke vrijheid toe te staan in hunne godsdienstoefeningen, waartoe men zelfs het bouwen eener Protestantsche kerk te Caracas vergund heeft.

De vroeger gemaakte bepalingen ten aanzien van de betaling der regten van brandewijn van druiven gestookt, zijn gewijzigd als volgt:

Van	18 graden,	36	real. per douzijn flessch. en	30	real. per aroba
——	19 ——	$38\frac{40}{100}$	——————	$30\frac{40}{100}$	——
——	20 ——	$40\frac{80}{100}$	——————	$30\frac{80}{100}$	——
——	21 ——	$43\frac{20}{100}$	——————	$31\frac{20}{100}$	——
——	22 ——	$45\frac{60}{100}$	——————	$31\frac{60}{100}$	——

Voorts zal de geest van Wijn of Brandewijn van druiven van 23 graden en daarenboven, betalen 48 realen voor elke douzijn flesschen, en 32 realen per aroba.

Diegenen, welke volgens de vorige bepalingen te veel zullen betaald hebben, kunnen deswege eene restitutie bekomen.

De waarde der te Venezuela ingevoerde goederen sedert 1 Julij 1832 tot 1 Julij 1833 heeft bedragen, uit Noord-Amerika 1 025 447.83 piasters, Groot-Brittanje 856,293.32, Denemarken 833 444.42, Duitschland 261 246.96, Holland 128 068.53, Spanje 117 769.12, Frankrijk 65,456.88, Portugal 857.50, Zweden 540.29, Haïti 149.36.

De uitvoer heeft bedragen naar Noord-Amerika 993,768.08 piasters, Denemarken 746 520.28 Duitschland 342 834.47, Groot-Brittanje 303,815 08, Spanje 276,215.24, Frankrijk 193 265.54, Holland 141,111.30, Nieuw Grenada 8,745.39, Sardinie 7 400, Mexico 4 399.36.

Zonde er voor eene waarde van 61 107.98 piasters minder ingevoerd dan in het vorige jaar, terwijl de uitvoer daarentegen meerder heeft bedragen voor eene waarde van 166 052.67 piasters.

LEEUWARDEN, *den 2 Junij.* Men verneemt, dat het bewind in de daad maatregelen heeft bevolen, ten einde de Fransche reizigers hier te lande op gelijken voet te behandelen als waarop de Nederlandsche reizigers in Frankrijk worden behandeld, doch dat dezelven denkelijk van korten duur zullen zijn, vermits het bewind van Frankrijk de verordeningen, waarover men zich beklaagde, sedert heeft ingetrokken.

Een aan het Engelsche parlement voorgeleede officiële staat, nopens het toe- en afnemen van Groot-Brittanniens werkelijke schuld sedert 1 Februarij 1816, doet zien, dat dezelve toenmaals bedroeg 816,311,940 pond sterling; in het jaar 1817 had de sterkste vermindering plaats, namelijk ten beloope van 19 457,788 pond sterling; de minste groote zij in de beide daarop volgende jaren (1819 en 1820) waarvan men het ongeveer 10 millioen aan. Sedert 1827 is de schuld evenwel onafgebroken blijven verminderen, bedragende dezelve in het vorige jaar 754 100 549 pond sterling, mits dien sints 1816 eene afneming aantoonende van 61 653 057 pond sterling aan kapitaal en 2 676 091 pond aan interessen, administratie kosten, enz.

De maatschappij van matigheid, welke in Engeland, naar het voorbeeld van Noord-

Amerika, is opgerigt, heeft dezer dagen hare jaarlijksche vergadering onder het voorzitterschap van den bisschop van Winchester gehouden, bij welke gelegenheid die prelaat de belangrijke omstandigheid heeft medegedeeld, dat er op dit oogenblik zich zevenhonderd Amerikaansche schepen te Londen bevinden, waarvan niet één sterken drank aan boord heeft.

162ste KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

Trekking der eerste Klasse.

3de Lijst. No. 2451, 19367, 5800 en 3493, ieder een prijs van *f* 1000.
4de Lijst. No 11531, een prijs van *f* 20,000. No. 11418, een prijs van *f* 1500. No. 18394 en 367, ieder een prijs van *f* 1000.
5de Lijst. No 11827, een prijs van *f* 5000. No. 1579, een prijs van *f* 2500. No 11097, een prijs van *f* 1500. No. 13050, 11037, ieder een prijs van *f* 1000.
6de Lijst. Geene.

MENGELWERK.

DE MIDDELZEE IN FRIESLAND.

Elk geschrift, hetwelk dienen kan, om ons met den alouden toestand van ons Land nader bekend te maken of velerlei stellingen en gissingen op eenen goeden grond tot eenen hoogen trap van waarschijnlijkheid te brengen, verdient opmerking, onderzoek en aanbeveling. Want hoezeer van dit en andere Gewesten een aantal berigten tot ons zijn gekomen, heerscht er over de vroegste tijden eene groote duisterheid, welke wel niet in een volkomen licht is over te brengen, maar toch op sommige punten hier en daar voor eenige verheldering vatbaar is. Vestigen wij het oog op de beschrijvingen over den staat des Lands voor twintig eeuwen, dan vereenigen zij zich in de volgende uitkomsten.

Nadat een of meer Cimbrische vloeden, twee of drie eeuwen voor onze jaartelling, groote verwoestingen hadden te weeg gebragt, schijnen de voornaamste veranderingen in den bodem onzer gewesten te hebben plaats gehad. De Geschiedschrijvers melden dat de wateren in de Spaansche zee zich destijds bij een storm uit het zuiden een weg hadden gebaand naar de Noordzee, door Engeland van Frankrijk te scheiden, gelijk geheurde met Vlaanderen van Zeeland, Scandinavien van Denemarken en andere landen. Bij deze geweldige omwenteling moeten groote streken lands verzwolgen en de kusten van de Noordzee geheel van gedaante veranderd zijn. Deze vloed van wateren zoude bij den terugkeer van den stroom en bij een verschrikkelijken orkaan uit het Noordwesten in onze en meer Noordelijke deelen van Europa, eenen ganschen ommekeer hebben te weeg gebragt door het opwerpen der duinen, het afscheuren der eilanden van de vaste kusten, de opstuwing der veen-modder, waaruit de veengronden zijn geboren, en de groote boomstorting, welke nog bij de vergravingen ten deele wordt waargenomen.

Met genoegzame zekerheid kan men hiervan geene bijzondere beschrijvingen geven, zeker is het echter dat deze Landen, aan den uitloop van groote rivieren gelegen, wier stroom door geene dijken werd bedwongen, en aan de Noord- en Westzijde ter prooije gesteld zijnde aan het geweld des ontembren Oceaans, ten allen tijde meer dan andere Landen waren blootgesteld aan veranderingen in de oppervlakte des bodems en van het bed der stroomen. De Vlaamsche kusten en die van Holland hebben zich veel verder uitgestrekt dan thans: dit toch bewijzen de Zandbanken in zee en de ontdekking van oude grondvesten van gebouwen. Zware bosschen stonden aan de keten der duinen, ten minste van den mond der Maas tot aan de Haken voor Texel, waarvan men het Haagsche Bosch nog als een overblijfsel beschouwt. Aan die bosschen grensden streken kleigrond, uitmuntende door vruchtbaarheid, welke zich ver uitstrekten om de zandgronden heen, en welke laatsten als van hoogeren ouderdom zijn te merken, vermits alle klei allengskens aangevoerd en aangeslikt is, of door den afloop der rivieren of door het opkomend zeewater.

Voor de aankomst der Romeinen hier te lande waren al die streken reeds bewoond door verschillende Volken of Stammen, meest, zoo niet allen, van Duitschen oorsprong. De Friezen bewoonden een groot deel dezer Landen, welke zeer volkrijk waren, en, hoe eiendig door PLINIUS met zijne Navolgers, die de geheele Historie der Friezen uit de Romeinsche schrijvers alleen willen putten, ook afgeschilderd, stellig in eenen beteren toestand verkeerden.

De aloude staat van ons Gewest ligt ook in het duister; niet te min vindt men met eenige zekerheid bevestigd, dat in de vijfde eeuw onzer jaartelling Friesland zich van de Elve tot Vlaanderen heeft uitgestrekt, en noordwaarts den Eider tot grensscheiding had. Onder Koning Radboud I en Karel den Grooten vinden wij de uitgestrektheid van deze Provincie van het land van Katzand af tot aan de Elve: de Waal scheidde het van het gebied der Franken en de oostelijke grens was de Wezer. — Al de landen dus aan de oevers der Noordzee gelegen, van het Hertogdom Bremen tot aan Vlaanderen, maakten het oorspronkelijk en overwonnen gebied der Friezen uit. De tusschen de Eems en het Vlie waren de *Groote*, en die tusschen het Vlie en den Rijn de *Kleine Friezen* genoemd. In dien tijd lag tusschen West-Friesland en het tegenwoordig Friesland het meer Flevo: het Graafschap Stavoren grensde aan West-Friesland: het eiland Flevo lag, waar nu de Zandplaat Bree-Sand zich bevindt, en uitgestrekte bosschen, allen in zee verzwolgen, lagen langs de aloude Friesche Koningsstad Stavoren. De IJssel liep in 't meer Flevo, hetwelk zich in de Middelzee ontlastte. Deze MIDDELZEE (ook BOER- of BORNDIEP, BURDO, BURDINUS geheten,) deelde Oostergo en Westergo in twee gelijke deelen, en liep door verschillende Grietenijen tot aan Bolsward. Zij werd door Claudius Drusus, Tiberius, Germanicus en Vitellius met de Romeinsche scheepsvloten bevaren, welke door de stroomen of riviertakken in het zuiderdeel onzer Provincie hunnen koers derwaarts namen, om zoo door de Wadden naar de Eems te stevenen.

Vele Geschiedschrijvers hebben den loop dier Middelzee eenigermate beschreven, en de meesten komen onderling hoofdzakelijk overeen met de hier nagemelde Aanwijzing van den loop en de grenzen, door den Heer BROUWER opgegeven; dan de ijverige beoefenaar der Friesche Geschiedenis W. EEKHOFF kent dezelve eene meerdere uitgestrektheid toe, dan waarvan de geschiedenis gewaagt.

Van deze beide Schrijvers is thans in het licht verschenen bij den Boekhandelaar SCHIERBEEK te Leeuwarden een werkje getiteld:

NASPORINGEN

Betrekkelijk de Geschiedenis der voormalige MIDDELZEE *in Friesland door* P. BROUWER PZ, *in leven Predikant te Blija en Hoogebeintum en* W. EEKHOFF, *met eene Voorrede en Kaart uitgegeven door* W. VAN PRUMA, *Broeder van de Orde van den Nederlandschen Leeuw en Landbouwer te Ternaard.*

Dit aanbevelingswaardig boekje bevat, behalven de Nasporing en Aanwijzing van den loop en de grenzen der opgemelde Middelzee, zoo als die in de XIII eeuw waren, van den Hr. BROUWER, — een door EEKHOFF naauwkeurig, grondig en met oordeel zamengesteld Onderzoek naar de *oorspronkelijke* uitgestrektheid, den tijd en de wijze van opslijking der Middelzee; als mede op welk eene wijze de stad Leeuwarden door haar is bespoeld geweest. Eene vroegere gedeeltelijke mededeeling van dit Stuk in het Mengelwerk der Leeuwarder Courant heeft toen reeds veel bijval gevonden. De korte geschiedenis van het ontstaan der Landen, uit den mond der Middelzee, thans de Grietenij *het Bildt* uitmakende, en van hare bevolking, maakt deze beschrijving te belangrijker, terwijl de aanbevelende en bondige Voorrede benevens de Aanteekeningen van den kundigen WOPP VAN PRUMA het werk versieren en meerder waarde bijzetten.

Als eene nuttige bijdrage dus tot de kennis van den alouden staat en toestand van dit Gewest, handelende over een onderwerp, hetwelk te voren nimmer opzettelijk is behandeld, bevelen wij dit Boekje, waarvan de prijs slechts een *goudgulden* bedraagt, den Voorstanders der Wetenschappen aan, en wenschen hetzelve, ter aanmoediging en ter voldoening voor den voormmen Bewerker, een goed vertier.

v. L.

ONDERSCHEID TUSSCHEN TOEN EN THANS.

Met betrekking tot den opmerkelijken voortgang der letteren in ons Vaderland en den letterkundigen toestand van Amersfoort, gedurende den loop der XVI eeuw in het bijzonder, vermeldt de Heer DELPRAT, in zijne uitstekende Verhandeling over de Broederschap van G. GROOTE en den invloed der Fraterhuizen, dat, volgens berigt van den [illegible] Vladerack, door de [illegible] zorg der regering, die de onderwijzers ruim bezoldigde, en door [illegible] van prijzen en belooningen [illegible] was geworden, dat de geringste ambachtsman uit Amersfoort dezelve verstond en sprak. Al degenen, die zich op den Koophandel toeleiden, verstonden het Grieksch. De jonge dochters en dienstmaagden zongen gewoonlijk Latijnsche liederen. Men hoorde die taal slechts op de straten: Cicero zou zich hebben verheugd over de zuiverheid en netheid der uitdrukking; en zoo groot was de zorg der ouders voor vermeerdering van kennis bij hun kroost, dat tijdens eene overstrooming, die tot aan de vesten van Amersfoort doordrong, de inwoners de hulp van vreemdelingen duur betaalden tot redding van hun vee, hetwelk buiten de stad graasde, liever dan dat zij één enkle dag hunne kinders daartoe van de school gehouden hebben opgeroepen.

Dat was toen, — en thans, bijna drie eeuwen later, is men zoo vooruitgegaan met de verlichting en beschaving, dat de grondige kennis der Latijnsche taal tot de uitzonderingen en die der Grieksche tot de zeldzaamheden der studerenden behoort. In eene onzer Steden van 20,000 zielen telt men een dertigtal Latijnsche scholieren, en dit noemt men nog al tamelijk wel. Hier over zou Cicero, kon hij het hoofd opsteken, zich niet verheugen, en zelfs onze geleerde Voorvaderen zouden zich in het graf omkeeren, als zij menig geletterd Naneef het Latijn hoorden *lezen*, want *spreken*, daartoe is het organ geheel en al ongeschikt geworden door verdwijning van het hersengestel.

ALLERLEI.

Baron von Bloch in Dresden heeft eene in haar soort eenige verzameling van Schoenen van alle eeuwen en natiën der wereld, en de wapenkamer van den Prins van Wallis bevat eene rijke Collectie van Laarzen in allerlei vorm uit verschillende tijden.

De snelheid der luchtballen is dikwijls onbegrijpelijk. Men heeft voorbeelden dat zij tachtig Engelsche mijlen in één uur voortgevlogen zijn. — Zelf zekere heer Green legde in 1823 op eene hoogte van twaalf duizend voeten 43 mijlen in 18 minuten af.

In Duitschland verschenen van 1814 tot 1833 zoo ongeveer bij de 90 000 nieuwe Werken, waartoe, als men voor alle drie Werken een Schrijver rekent, een getal van 30 000 Schrijvers noodig zijn. Wat beteekent en beduidt dit? Een Duitscher zelf zegt er van: „ Men heeft de verstrooijing des geestes willen voorkomen, doch men heeft zich vergist, want hij is in de inktkoker verdronken."

De Smirnasche Courant meld dat eene vrouw van een pas gestorven Bramin zich verorenden wilde om bij Brama te komen. Toen men haar evenwel stellig verzekerde, dat zij slechts bij haren man kwam, gaf zij dadelijk haar voornemen op met de bemerking: „ Dan wil ik liever wachten!"

Onder al de lusten dezer wereld is de schrijflust eene der sterksten en gevaarlijksten, want zeldzaam maakt men een slechter figuur, dan door ziel- en geestelooze opstellen: daar woorden vervliegen, maar 'tgeen geschreven staat, blijft geschreven. En toch is het zoo streelend zijn eigen maaksel voor de vergetelheid te bewaren, al is het dan slechts denkbeeldig.

Het getal Schrijvers vermenigvuldigt zich als het zand der zee. In vroeger tijd hoorde men van weinig groote geleerden en dichters spreken, en was men er ten minsten niet zoo familjaar mede. Men zegt, dat als *Gellert* door de straten van Leipzig reed, de hoefslag van zijn hijpochondrischen knol bij de diepe stilte in Duitschland van de Alpen tot den Belt gehoord werd: als *Klopstock* te Hamburg niesde, konden de Zurichers *prosit* zeggen, zoo zuiver en rein was toen de lucht: doch thans is de gansche atmosphaer met den geestendamp van duizende openbare schrijvers en sprekers vervuld: — adres aan de 30 000 hier bovengemeld. — Wil men dus maag en hersens, die door lof- en bazuingeschal, eer- en geldhonger bedorven zijn, weder rein maken, dan mogt men 95 percent à la suite plaatsen.

Het is eene ongeneeslijke kwaal van vele menschen, dat zij standvastig gelooven en onwrikbaar vertrouwen: „ de wereld bestaat om ons, niet wij om de wereld!"

Augustus Caesar was een eigenbelangzuchtig mensch! — Want Numa voegde twee maanden, Januarij en Februarij, bij het jaar, en gaf aan de laatste maand 29 dagen, eenen dag daarbij voegende. Julius Caesar behield dit getal, maar Augustus nam dadelijk van Februarij den bijgevoegden dag weer af en plaatste die bij zijn eigen maand.

EIJERKOKEN.

Bij de Hottentotten is van ouds her de volgende eijeren-bereiding in gebruik. — Men breekt aan 't eene end van het ei een rond gaatje, om daar alzoo een gevorkt stokje binnen te steken, de twee takjes bij het inbrengen zamendrukkende; dit stokje wordt tusschen de twee platte handen heen en weder gedraaid, om dus het wit en geel wel door een te mengen. — Men vervolgt deze beweging terwijl het ei op het vuur staat, tot dat het behoorlijk gestold of gaar is. — Deze bereiding is zeer gemakkelijk op reis, en zindelijk, hebbende men noch water noch kookgereedschap er toe noodig.

BURCHELLS *Travels.*

[illegible]

*** Getrouwd:
Zwolle, Mr. W. B. BUMA, en
den 23 Mei 1834. J. E. Baronnesse van HAERSOLTE.

TERSCHELLING, den 25 Mei 1834. Getrouwd:
WILLEM CANNEGIETER,
Luitenant ter Zee der Eerste Klasse, en
TRIJNTJE ROTGANS.

*** Getrouwd:
Leeuwarden, H. J. SPORRE, en
den 28 Mei 1834. A. RUITINGA.

*** Heden verloste mijne geliefde Echtgenoot van een Zoon.
Oostermeer, den 22 Mei 1834. B. D. FOPMA.

*** Heden verloste van eene Dochter, M. HARINGSMA, geliefde Echtgenoot van
Franeker, den 23 Mei 1834. D. DIRKS, Jz.

*** Heden verloste voorspoedig van eenen Zoon, W. P. WIJBRANDI, geliefde Echtgenoot van T. J. EELKEMA.
Leeuwarden, den 26 Mei 1834.

*** Mijne geliefde Echtgenoot, A. R. LIEUWEMA, verloste heden van eenen Zoon. G. S. ZIJLSTRA,
Heeg, den 29 Mei 1834. *Notaris.*

*** Heden verloste van eenen Zoon, G. S. DIJKSTRA, geliefde Huisvrouw van
Makkum, den 29 Mei 1834. J. HIBMA.
Dienende tot bekendmaking aan Vrienden en Bekenden.

*** Heden morgen verloste zeer voorspoedig van een welgeschapen Zoon, J. VEEN, geliefde Echtgenoot van C. W. SEMLER.
Grouw, den 31 Mei 1834.

*** Heden middag overleed ons teedergeliefd Kind, MAGDALENA CANTER, ruim 2 jaren oud. J. ALBARDA, Hz., *Notaris.*
Leeuwarden, den 23 Mei 1834. D. SPOELSTRA.
Familie en Vrienden gelieven deze als bijzondere kennisgeving aan te nemen.

SLOTEN, den 28 Mei 1834. Heden overleed ons dierbaar Dochtertje ANTKE, aan de gevolgen eener uitterende ziekte, in den nog jeugdigen leeftijd van bijna 5 jaren. S. DOEDES BREUNING.
J. K. TJEBBES.

*** Heden overleed, tot onze diepe droefheid, ons geliefd jongste Dochtertje, JOHANNA, ruim dertig weken oud. A. SCHUIL.
IJlst, D. L. R. SCHUIL,
den 28 Mei 1834. geb. Veth.
PS. Familie en Vrienden gelieven deze als bijzondere kennisgeving aan te merken.

*** Heden morgen omstreeks 9½ uur, overleed zeer zacht, aan een langzaam verval van krachten mijn waarde man THOMAS JETZES SCHUURMANS, in den ouderdom van 57 jaren en bijna 6 maanden, waarvan ik 22 jaren met hem in den genoegelijksten echt mogt doorbrengen. J. B. BRUINSMA.
Tjerkwerd, den 28 Mei 1834. Wed. T. J. Schuurmans.
Vrienden en Bekenden worden verzocht deze algemeene voor bijzondere kennisgeving aan te nemen.

GRONINGEN, den 28 Mei 1834. Na eene, met lijdzaamheid en christelijken moed doorgestane ziekte van bijkans zeventien maanden, overleed op den avond van heden onze teedergeliefde Dochter ISABELLA DOROTHEA, in den jeugdigen leeftijd van 24 jaren. J. VRIEMOET DRABBE,
P. H. C. DRABBE,
Geb. Wentholt.
Deze dient tot algemeene en bijzondere kennisgeving.

*** Heden morgen overleed zeer zacht, en zoo ik hoop zalig, mijn waardige Echtgenoot EELKJEN MELES OPPEDIJK, in den ouderdom van ruim 76 jaren, en na eene echtverbindtenis van over de 54 jaren. Geve hiervan door deze kennis aan Vrienden en Bekenden. J. van der VELDE.
Holwerd, den 29 Mei 1834.

*** Heden morgen omstreeks 6½ ure behaagde het de Voorzienigheid mijne Echtgenoot MAARTJE RINTJES KOOPMANS, in den ouderdom van ruim 48 jaren, na eene ongesteldheid van eenige dagen tot zich te roepen; nalatende één éénigen Zoon, welke haar gemis bitter betreurt. H. KIESTRA,
Berlikum, den 31 Mei 1834. *Koopman.*

*** Heden namiddag overleed zeer zacht, in den gezegenden ouderdom van acht en tachtig jaren en bijna acht maanden, onze waarde Moeder en Behuwdmoeder, AUKJE JANS FEDDES, Weduwe Harmanus Borgrink, in leven Apotheker alhier.
Leeuwarden, J. C. BORGRINK,
den 1 Junij 1834. *uit aller naam.*
Familie, Vrienden en Bekenden buiten de Stad, gelieven deze, als bijzondere kennisgeving aan te nemen.

De Prijs der BOTER te Leeuwarden, den 30 Mei 1834, *f* 21½ à 22. GROVE KAAS *f* 11 à 12½.
De In- en Uitlandsche ROGGE en TARWE was dienzelfden dag: Rogge *f* 129:00 het Last. — Tarwe *f* 6:05 de Mudde.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, den 31 Mei 1834.

Nederlanden.				Gebl.
Werkel. Schuld.....	2½ pct.	51¾	51⅞	51 11/16
Dito dito..........	5 »	97⅛	97 1/16	97⅛
Uitgestelde Schuld ...				
Kansbiljetten van dito.	*f*	23¼	23 5/16	23 5/16
Amort. Sijndicaat...	4½ pct.	90 11/16	90¾	90¾
Dito dito	3½ »	73¾		
Schatkistbiljetten....	6 »	101⅛		
OorlogsLasten	5 »	100¾		
Leening 1831	6 »			
Handel-Maatsch. ...	4½ »	100⅝		
Frankrijk.				
Ins. Grb. p. 22 Junij	3 pct.			
Engeland.				
Ins. Grb. p. 13 Mei	3 pct.			
Spanje.				
Perp. R. Emissie Am.	5 pct.	70⅞	70⅜	70 7/16
Dito dito à *f* 1000.	3 »	45⅝	45¾	45⅝
Cert. Osy&C. en Leg.	4 »	57		
Uitgest. 3 pct. Schuld		16 3/16		
Cortes Bons te Lond.	5 »	29¼	30⅛	29⅝
Engelsche Uitgestelde.				
Napels				
Certific. bij *L. & B.*	5 pct.			
Dito bij *Falconn.&C.*	5 »	90½	90⅝	
Leen. te L. bij Roths.	5 »	97¾		

Rusland.				Gebl.
Obl. *H.* 1798 en 1816	5 pct.	102¼		
Obl. *Hope* 1828 en 29	5 »	103		
Cert. dito 1831 en 33	5 »	97¾	98	98
Obl. te Londen...	5 »			
Cert. te Hamburg..	5 »			
Inschrijving in Assig.	6 »			
Certificaten van dito	6 »			
Polen.				
Aand. met Lot. fl. 100.	*f*	117¾	118	118
Pruissen.				
Aand. met Lot. R. 50	*f*	104½	106¼	105¼
Neg. Londen 1830	4 pct.			
Oostenrijk.				
Aand. met Lot. *f* 100	*f*			
Dito dito *f* 250.	4 pct.	-		
Metalliek	5 pct.	98		
Dito te Lond. gen.	5 »			
Dito	2½ »			
W.-Bank bij *Coll&C*	5 »	100		
Dito	4 »			
Cert. Stadsb. bij dito	2½ »			
Ween. Bank-Actien	3 *f*			
Denemarken				
Negot. te Londen.	3 pct.			

De lager afkomende prijzen der Perpet. van Antwerpen bragten ook alhier heden in deze Fondsen eene daling te weeg, 5 pCts. werden a ½ pCt. beneden den prijs van gisteren verhandeld.
Cortes werden aanvankelijk tot de laatstvorige prijzen verhandeld. Later echter, toen daarvan veel, naar het scheen voor Belgische rekening, ter markt kwam, ging de prijs derzelve allengskens tot 29½ achteruit, herstelde zich evenwel later eenigzins en bleef 29¾ doende.
In Zuid-Amerikaansche en Grieksche is omtrent geen handel gedreven.
Koers van het Geld: Beleening 2½ pCt., Wissel-Disconto 2 pCt.

Columb. 2de leening van 100 £ 20¼; van 250 £ 18½. — Blaauwe Grieken van 100 £ 28½; van 200 £ 26⅞; van 300 £ 26⅝; van 500 £ 26½, ⅝; onbepaalde Coupons *f* 5 1/16, ½. — Peru 6 pCt. van 100 £ 17½. — Cortes van 510 £ 30⅛, 30, 29¾, ⅜, ¼, ,, ¼, ⅜, ½, ⅝, ¼; van 255, 170 en 85 £ 29⅞; Coupons vroege en latere jaren 13⅜, ½.

HOOI-BOELGOED.

De Secretaris en Notaris Mr. P. J. MEBIUS, zal, op Zaturdag den 7 Junij 1834, des avonds ten 6 ure, in de Herberg te Marssum, publiek verkoopen:
Het op steel staande GRAS van 4 bunder 22 v. roede kostelijk Greidland, in de Burewelde te Marssum, behoorende aan de Kerk aldaar; in perceelen.

Uit de hand TE KOOP: Eene fraaije CARICLE, voor een en twee Paarden. Te bevragen bij W. van der VEEN, Rijtuigschilder in de Doelestraat te Leeuwarden.

De ondergeteekende maakt bij deze bekend, dat hij benoemd is als Deurwaarder bij het Vredegeregt van het kanton Leeuwarden no 2; zich bij deze aanbevelende met die werkzaamheden, welke daaraan verbonden zijn.
S. P. HEIJMANS,
in de St. Jacobsstraat, te Leeuwarden.

Burgemeester en Wethouders der Stad LEEUWARDEN, gedenken op Zaturdag den 7 Junij 1834, des voormiddags te 11 ure, ten Raadhuize, aan de minstaannemenden te besteden:
1. Het MAKEN van een NIEUW SCHOOLGEBOUW, achter de Huizinge lett. C, no. 69, in de Kruisstraat alhier.
2. Het AFBREKEN en WEDER OPBOUWEN van de ACHTERHUIZINGE van het GEBOUW in de Groote Hoogstraat, lett. H, no. 121.
3. Het MAKEN van een DOORLOOPEND RIOOL in het STADS ARMHUIS alhier, langs de *Hariasteeg* tot aan het Water bij de *Duco Martenapijp*, met alle verdere daaraan verbondene werkzaamheden.
Een en ander met bijlevering van alle de benoodigde Materialen.
De Voorwaarden dezer Aanbesteding liggen voor de belanghebbenden, van heden af, ter Stads Secretarij ter lezing. *Burgemeester en Wethouders voornoemd,*
Leeuwarden, THIJS FEENSTRA.
den 29 Mei 1834. *Ter ordonnantie van dezelven,*
M. S. de WAL.

Grietman en Assessoren van LEMSTERLAND, convoceren, ten verzoeke van Kerkvoogden te Echten, bij deze de Floreenpligtige Landeigenaren van de Hervormde Godsdienst in dat Dorp, om te compareren in de Dorpskerk aldaar, op Maandag den 23 Junij 1834, des voormiddags ten elf ure, ten einde te delibereren en te besluiten over een alsdan te doen voorstel, strekkende, om Kerkvoogden, onder nadere goedkeuring van het Provinciale Collegie van Toezigt over de Kerkelijke administratie bij de Hervormden in deze Provincie te autoriseren om de personen van *Andries Jurjens Roest*, van hier naar Heeg vertrokken, gewezen Pachter der Echterbrug, en *Jan Luiten Jetten*, Veenbaas, en *Margje Hendriks Huisman*, Weduwe wijlen *Gerbrand Wierdstra*, in kwaliteit als erfgename van haar wijlen mans nalatenschap, beide te Echten woonachtig, als borgen in regten aan te spreken om de betaling van de nog achterstallige huur van gezegde Echterbrug ten bedrage van *f* 715.
Lemmer, *Grietman en Assessoren voornoemd,*
den 29 Mei 1834. W. C. G. van WELDEREN RENGERS.
Ter ordonnantie van dezelven,
J. GREIJDANUS, *Secretaris.*

AANBESTEDING.

De DIRECTIE van de drieledige Zeesluis te Stavoren, zal, op Woensdag den 11 Junij 1834, des middags ten 12 ure, in de Stads Herberg te Stavoren, publiek aanbesteden: Het MAKEN van twee nieuwe KLAPPEN over de Sluis, een nieuwe KAAPSTAND, en verdere Reparatien aan Timmer- en Metselwerken, benevens het jaarlijksch ONDERHOUD der Sluis; waarvan de Bestekken ter lezing zullen liggen aan de Secretarie der stad Stavoren, waar inmiddels aanwijzing in loco zal worden gegeven. *De Directie van de drieledige Zeesluis te Stavoren,*
S. G. SIEDSESZ.
Ter ordonnantie van dezelve,
H. T. de JONG.

De Notaris G. W. POSTHUMA, te Dockum, zal, op Maandag den 9 Junij 1834, des avonds ten 7 ure, ten huize van *Jan Jonker*, Kastelein in de herberg Benthem, aldaar, publiek presenteren te verkoopen:
Eene HUIZINGE en ERVE cum annexis, staande en gelegen in de Groote Breedstraat te Dockum, in wijk A, no. 28, waarin sedert jaren de Boek- en Papierhandel door wijlen *P. van der Meulen en Kinderen* is gedreven; acht dagen na den finalen palmslag te aanvaarden.

HOUTVEILING.

De Notaris A. W. NAUTA, te IJlst, zal, op Woensdag den 11 Junij 1834, des voormiddags ten 10 ure, ten huize van *A. H. Maneveld*, Kastelein bij de Nieuwezijl onder IJlst, publiek bij boelgoed verkoopen:
Eene aanzienlijke partij EIKENHOUT, bestaande in Balken, Zaagroeden, Bogt- of Zeegsstukken, Leggers en Kromhout, zeer geschikt voor Scheeps- en Huistimmerlieden, Molen- en Wagenmakers enz.; aangevoerd door den Koopman *M. J. Schouten*, van Hoogeveen.

Verkoop bij Executie,

Van 15 KOEIJEN, 3 KALVEREN, 1 PAARD, voorts BOEREGEREEDSCHAPPEN, MEUBELEN, plus minus 16 koesteen HOOI enz.
Gearresteerd ten verzoeke van *Catarina Lolkes Wartna*, Huisvrouw van en geassisteerd met haar Man *Romke Botes Riemersma*, zonder beroep, wonende te Warga c. s., en ten laste van *Jan Johannes Johannesma cum uxore*, Huislieden onder Wolsum.
Wie gading maakt, kome op Vrijdag den zesden Junij 1834, des voormiddags ten negen ure te beginnen, ten huize van *Sjoerd Lolles de Boer*, Boer onder Wolsum, ten wiens huize het gearresteerde zich bevindt.
Alles zal dadelijk na de toewijzing betaald moeten worden; zullende men op briefjes, afgegeven door derden, en inhoudende dat zij voor de betaling van den kooper schat goedzeggen, geen acht slaan. *Voor Extract conform,*
B. STELLINGWERFF, *Deurwaarder.*

De VOOGDEN der *Stads Armekamer* te Leeuwarden, gedenken, bij beslotene briefjes, aan de minstschrijvenden, aan te besteden, de leverantie
1. Van het bij hunne administratie benoodigde ROGGENBROOD, over de laatste zes maanden van 1834.
2. Van 2000 Nederlandsche ellen BREMER HUISDOEK, en
3. Van 1000 Nederlandsche ellen TOPPEN.
De gegadigden worden verzocht hunne briefjes in te leveren ten huize van den Bode B. D CAMSTRA, op de Keizersgracht, vóór den 10 Junij e. k.; alwaar ook de Voorwaarden ter lezing en de monsters van het *Bremer Huisdoek* en *Toppen* ter bezigtiging liggen. *De Voogden voornoemd,*
Leeuwarden, J. S. SALVERDA, *President.*
den 29 Mei 1834. J. SCHIK, *Secretaris Boekhouder.*

De ondergeteekende vernomen hebbende dat de persoon van *Foeke Janssen* zich als zijnen reiziger voordoet, en als zoodanig zich niet ontzlet, gelden voor hem in te vorderen, — verwittigt een ieder, dat door hem, tot op heden, geenen Reiziger is aangesteld; en waarschuwt alzoo elk, noch aan gemelden *Foeke Janssen*, noch aan iemand, buiten hem zelven, eenige betaling te doen.
Leeuwarden, den 2 Junij 1834. A. de JONG, Wzn.

Al degenen welke iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan wijlen *CORNELIS GERRITSZ DEUGD*, in leven Schipper van Alkmaar op Vriesland enz., op den 12 Mei 1834 te Alkmaar overleden; gelieve daarvan opgave of betaling te doen vóór of op den 15 Junij 1834, aan de Heeren JACOB HELLING, HERMANUS COSTER, HERMANUS HELLING, te Alkmaar, of TJALLING TOMAS ALTENA, in Vriesland woonachtig.

Alle soorten van PATENT KETTING CABELS, LANDVASTEN en ZWAARDSTANDERTS zijn naar derzelver dikte van *f* 12½ tot *f* 30 per 50 N. ℔ te bekomen bij DOUWE JANS ZEILMAKER,
te Harlingen.

HARDDRAVERIJ.

De KASTELEINS te *Onderdendam*, op bekomen permissie, gedenken, op Zaturdag den 28 Junij 1834, te laten Verharddraven, tot prijs: *Een CHAISGEREIDE met HOOFDSTEL en TOEBEHOOREN, rijkelijk met ZILVER gemonteerd*, en tot premie *een PIKEURS HOOFDSTEL en TOEBEHOOREN, insgelijks met ZILVER gemonteerd.* Zullende op deze Harddraverij worden toegelaten alle Paarden welke tot genoegen der Keurmeesters zijn en alhier nog geen prijs hebben gewonnen.
De Aanteekening en Keuring der Paarden zal plaats hebben in het *Zijlvesterhuis*, des middags ten 12 ure, terwijl de Rijding ten 2 ure een aanvang zal nemen.

)o( )o( )o(Een fatsoenlijk Gezin, tot den deftigsten stand in deze Provincie behoorende, door ongehoorde familie-omstandigheden thans in den uitersten nood gebragt, en hetwelk onverwijlde hulp behoeft, roept de hulp in van eenen menschenvriend, ten einde tot tijd en wijle hunne zaken zullen zijn geschikt, zich te kunnen redden; vertrouwende men genoegzame zekerheid voor de terugbetaling der alzoo geschotene penningen cum annexis te kunnen geven. Adres onder letter X, ten Kantore dezer Courant, uiterlijk tot Vrijdag den zesden dezer, des middags ten twaalf ure.

)o( )o( )o(Twee of drie KASTENMAKERSKNECHTEN, kunnen dadelijk werk bekomen bij *J. S. Cl. BEEKHUIS.*

)o( )o( )o(Een ongehuwde KUIPERSKNECHT, zijn werk geheel of ten deele verstaande, kan van stonden aan werk bekomen bij *A. K. DIJKSTRA*, Mr Kuiper te Birtelahiem.

)o( )o( )o(Een KLEERMAKERSKNECHT, zijn werk verstaande, kan dadelijk werk bekomen bij *J. HOFT*, Mr. Kleermaker te St. Jacob.

)o( )o( )o(Een VERWERSKNECHT, zijn werk geheel of ten deele verstaande, kan terstond werk bekomen voor een heel of half jaar, bij *M. ZOMERDIJK*, Mr Verwer en Glazenmaker te Wolvega.

)o( )o( )o(Er wordt gevraagd een JONGELING die gedeeltelijk gevorderd is in het Koperslagen; dezelve kan dadelijk werk bekomen bij *W. DE LANG*, te Dragten.

Ter LEEUWARDER COURANT-DRUKKERIJ, Letter K, No. 176.